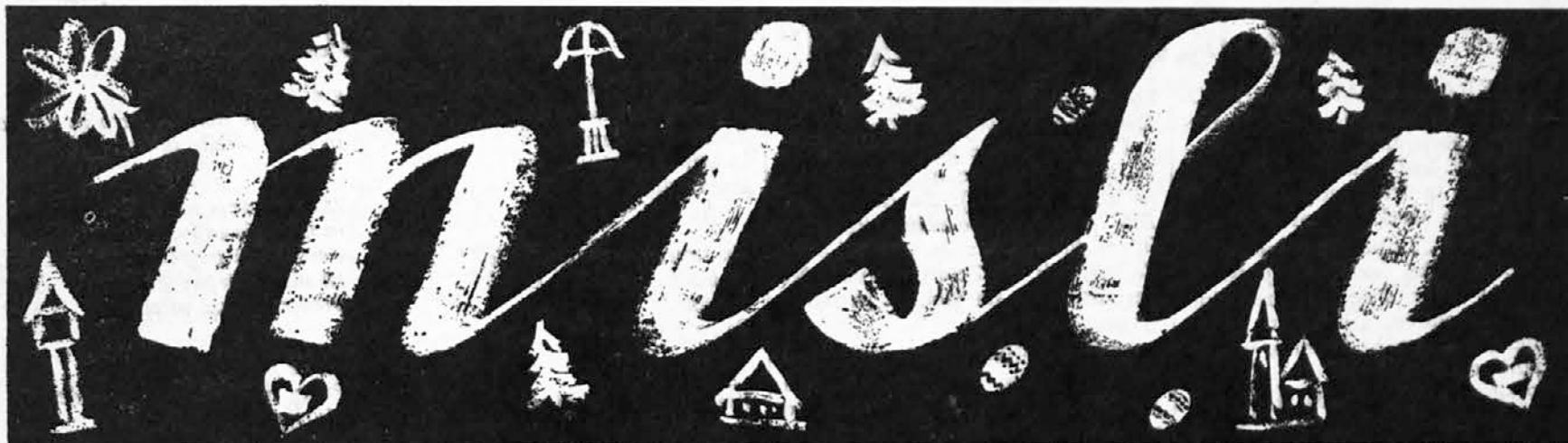

SLOVENSKI INFORMATIVNI LIST V AVSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, HOBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

Na uvodnem mestu te številke prinašamo poziv, ki ga je slovenski župnik v Torontu, Canada, napisal za ondotne Slovence. Njegove besede so pač nad vse času primerne in zaslužio, da ne bi šle kar tako v pozabljenje.

Marsikaj v tem pozivu velja več ali manj dobesedno tudi za razmere pri nas v Avstraliji. Bralci sami izluščite iz članka, kaj zadene v živo tudi pri nas...

Če pa to ali ono za nas ne velja, naj pa služi v informacijo, s kakšnimi težavami se imajo boriti naši rojaki drugod. — Ur.

OCETOVSKI OPOMIN ROJAKOM

NRAVSTVENE ZADEVE. Sedanji sistem, ki vlada doma, je v mnogih ubil vsa moralna načela in jim vzel vso moralno resnobo. Sicer se je to dogajalo v vsakem času in tudi v drugačnih razmerah. Toda sedanji komunistični sistem, ki v veri vidi strup za ljudstvo, je s tem, ko je ljudem omajal vero, izpodkopal tudi vse temelje moralnega življenja.

Tudi v tem pogledu moramo ločiti dve vrste najnovejših naseljencev: take, ki so božje zapovedi sploh črtali; zanje moralnih zakonov ni več; oni hočejo ostati nevezani. Drugi pa so taki, ki sicer teoretično ne tajijo božjih zapovedi, mislijo pa, da jih v tej deželi ne večjeje več. To je svobodna dežela, pravijo. Tukaj je vse dovoljeno. Zato se prepustijo lahkomišelnemu življenju in nemorali.

Veliko žalostnega smo v tem pogledu že doživeli in ponovno doživljamo. Najprej že v taboriščih ni bilo in ni vse v redu, kakor vedo povedati nekateri. Tam se fantje in dekleta seznanijo bolj, nego bi bilo prav. Na transportu se tako razmerje nadaljuje in ko pridejo v Canado, ostanejo kar skupaj. Najamejo si skupno stanovanje in tako živijo cele mesece in tudi cela leta v nedovoljenem razmerju, ki mu pravimo priležništvo. Včasih se pozneje vendarle poročijo.

Taki primeri „skupnega stanovanja“ pred poroko se vedno bolj množijo. Prav tako se množijo primeri „bratrancev“ in „sestričen“. Fant in dekleta ne moreta dokazati, da sta poročena, ker nista, ne moreta reči, da sta brat in sestra, ker se drugače pišeta, pa ostaneta „bratranec in sestrična“. Če se duhovnik zanima za take pare, navadno zginejo neznano kam.

Vedno bolj se odkriva, da mora

biti na delu cela družba ljudi, ki se pečajo s tem, da lovijo slovenska dekleta in jih spravljajo k sebi na stanovanje, ali v gotove hiše, kjer postanejo žrtve največjih propalic. Dekleta, svarim vas pred temi zvodniki. Če hočete sebi dobro, se jih boste varovale. Saj niti ne govorijo našega jezika, ampak jezik južnih bratov. Ne bodite lahkoverne. Če se vam približa človek, ki se vam laska, vam obljublja ljubezen in zakon. Pazite, morda je zapeljivec, morda ima doma ženo in celo otroke. Imamo že take primere.

Fantje in dekleta, delajte več časti slovenskemu imenu. Prvi naseljenci po drugi svetovni vojni so veljali za pridne, delavne in poštene. Sedaj pa Slovenci izgubljammo dobro ime med tujakšnji domačini. Naj navedem primer, ki pa ni osamljen.

Spravili smo dekle v dobro družino. Čez nekaj dni me je poklicala gospodinja in se pritožila. „Saj bi potrpele z njo“, je rekla, „zaradi neznanja jezika. Toda nimamo miru. Neprestano jo kličejo fantje in prihajajo k njej ali pa gre ona z njimi ven in pusti svoje delo. Pa ne samo eden. Najmanj pet jih je že bilo, pa je pri nas samo nekaj dni. In od kod ima toliko denarja? Ali ste ga ji vi dali?“

Ker ga ji nismo dali mi, sta samo dve možnosti: Ali si ga je zaslužila z grehom, ali pa ga prejema od kakega propagandnega centra z namenom, da bi delala propagando za komunizem med Slovenci v Torontu in drugod.

Za konec samo še eno prošnjo: Novi in najnovejši, javite se v župnišču, predstavite se duhovniku, da vas bomo poznali. Prej nego si mislite, boste potrebovali duhovnika.

Dr. Jakob Kolarič C. M.:

PRIDITE, MOLIMO!

Vsako nedeljo, razen tretje v tem mesecu, je slovenska molitvena ura ob 4. popoldne v stranski kapelici St. Francis cerkve v Paddingtonu. Vsi prijazno vabljeni!

ROMARSKI IZLET v nedeljo 17. avgusta v CHATSWOOD. Podrobnosti na strani 6 v tej številki.

Pat k miru

ZAKAJ TRPIM OD BLAZNEGA NEMIRA,
KI GRABI V URAH NOČNIH BREZ POKOJA
ME V BLODNI TEMI BURNIH MISLI ROJA
IN DUH MOJ DROBEN MUKOMA UTIRA

SI POT TJA, KJER ŽIVLJENJA TOK IZVIRA:
IZVEN SVETA, IZVEN OZVEZDIJ SOJA,
KJER BIVA SREDI ANGELSKEGA VOJA
TROJICA SVETA V ENEM — V KRALJU MIRA?

SAJ VEM, ZAKAJ NEMIR ME ZASLEDUJE:
ZAMAN TU IŠČEM SVOJE KORENINE,
KO Vendar UM MI JASNO NAREKUJE,

DA VSE POZEMELJSKO SNOVANJE MINE.
LE TAM, KJER, OČE VSEH LJUDI DOMUJE,
JE DOM MIRU, LE V NJEM SE DUH SPOČINE.

Pavla Miladinovič.

Slovesnosti v Mirenskem Gradu

(Pismo s Primorskega)

V NEDELJO 18. MAJA SMO primorski katoliški Slovenci z obeh strani državne meje doživeli izredno lep dan. Sešli smo se na prijaznem gričku Žalostne Matere božje na Mirenskem gradu v jugoslovanski Sloveniji. Več tisoč se nas je zbralo in premnogi stari znanci, ki so se pred več leti zadnjič videli, so si segli v roke in se čudili, kako je to mogoče — tam... Saj nas je veličastna verska slovesnost spominjala na nekdanje katoliške shode in podobne versko-narodne prireditve. Imeli smo vtis, da so se razmere tam zelo spremenile. Naj človek samo pomisli, kako bi se godilo pred nekaj leti tistim, ki bi hoteli kaj takega prirediti...

Priložnost za veliko slovesnost je nudila okolnost, da so v cerkvi na Mirenskem gradu blagoslovili nov križev pot. O tem je več pisal „Katoliški Glas“ v Gorici, tu naj samo omenim, da je ta križev pot naslikal znani slikar Tone Kralj, ki je nekak „specialist“ za te vrste slikarstvo. Po sodbi vseh, ki so si slike ogledali, se mu je to delo prav posebno dobro obneslo. Blagoslovitev križevega pota je opravil mirenski dekan g. Pahor ob obilni asistenci prisotnih duhovnikov (nekdo jih je naštel čez 40!) Čudovito je bilo poslušati petje, ki je vrelo iz najmanj 3000 grl!

Po pobožnosti križevega pota in javnega darovanja za cerkev so se pričeli nastopi raznih cerkvenih pevskih zborov. Zlasti ta del proslave je bil nekaj, kar bi človek, ki pozna nedavne razmere, smatral za nemogoče pod sojem „peterokrake“...

Najprej sta nastopila dva domača zbora: gradski in mirenski.

Tudi tretjega, onega z Rupe, bi lahko šteli med „domače“, čeprav je Rupa, nekdanj del mirenske fare, zdaj na italijanski strani državne meje. Ginljivo je bilo poslušati njihovo prošnjo: „Marija, dobrotno nam ohrani dom in rod“ in druge prelepe pesmi. Na vrsto sta prišla zbora iz Bilj in Vrtojbe. Dejal bi, da sta drug drugega prekosila. Isto velja o zboru iz Šempetra pri Gorici, ki je brezhibno zapel tri zelo umetne cerkvene pesmi od naših najboljših skladateljev.

Končno se je oglašil še cerkveni zbor iz Dornberga. Že vnaprej smo razumeli, zakaj so ga dejali na program kot zadnjega: da bo postavil kro no vsem nastopom! Zares m to ni bilo težko, saj že od davna slovi kot najboljši na vsem Primorskem. Zapel je tri pesmi — in kako veličastno! — : Mavovo „Večerni zvon“, Vodnjanskega „Evharistično himno“, moški zbor, in „Ne boj se, verna čreda“, mešani zbor.

In vendar najlepša „krona“ je imela še priti. Zakaj vsi nastopajoči zbori so se zdaj zljili v enega in zadonela je iz polnih grl tako številnih pevcev prekrasna: „Je mrak končan...“

Kaj smo čutili ob tej pesmi, je najbolje izrazil goriški Katoliški Glas, ki je zapisal: „Zdelo se je res, da je mrak končan za verne v Sloveniji in jim Marija prinaša novo zarjo boljših dni...“

Ljudstvo se je začelo počasi razhajati šele, ko so spet vsi zbori in vsa množica z njimi odpeli Hladnikovo: „Marija, skoz' življenje“. Prav vsak od udeležencev je odšel z Gradu v zavesti, da je doživel čudovit dan, in s prošnjo v srcu, da bi čimprej doživel še veliko veliko takih. — Primorec.

DRUGAČNA KNJIGA: „LJUBLJANSKI TRIPTIH“

NJAKRAJŠE, KAR SE DA POVEDATI o knjigi Rude Jurčeca pod gornjim naslovom (25. izdanje Slov. Kult. Akcije): Drugačna jel V čem ta drugačnost obstoji, to se ne da na kratko povedati.

(Naslov: „Triptih“ pomeni tri delno oltarsko podobo v gotskem slogu. Vendar tu ne gre za resnično oltarno podobo, gre za tri ljudi: Janeza, Simona in Heleno, v Ljubljani „današnjih dni“.)

Predn mi je prišla knjiga v roke, sem nekje bral, da je to najboljša leposlovno delo po vojni. Drugje sem bral, da je to „čudovito lepa povest“. Kdo ne bi nestrpnost čakal, da jo dobi?

Ko sem jo končno bral, sem z muko grebel vanjo, kje je tisto, kar jo dela najboljšo. Da, leposlovje je — povest, novela, roman? — ali kdor je vaje, da povesti „žre“, ne bo kmalu odkril, kar išče. Počasi se moraš prerivati od strani do strani, nič veliko ne „uživaš“ zraven. Pač pa — če ne boš veliko mislil, boš knjigo odložil po prvih 30 straneh, ker ne boš dosti vedel, kaj si dotlej bral.

Eno priznam: Ko sem se — v presledkih — le preril do zadnje strani, sem nemudoma začel odkrati. Ne zavedam se, da bi me bila kdaj kaka druga knjiga tako „držala“. Drugič je šlo lažje. Zajel sem vsaj nekaj tistega, kar dela knjigo „najboljšo“. Poedina poglavja sem kar vmes bral še tretjič. Ne verjamem, da sem prodril v vsebino do dna. Toliko drobnih miselnih in čustvenih odtenkov res menda ni v kaki drugi slovenski knjigi. Ali niso to ljudje iz nekega mističnega sveta?

Na marsikako vprašanje, ki človeku vstaja ob branju knjige, bodo odgovorili drugi. Tudi avtor sam,

kot je napovedano v „Glasu SKA“. Ostalo pa bo dvojje vprašanje:

Prvo: Ali se je pisatelju posrečilo, ko se sprašuje in si odgovarja (v istem „Glasu“): *Za čim težim? Biti podoben svojemu bližnjemu in mu biti blizu v preprostosti besede in misli.* — Zelo dvomim. Ne verjamem, da sta globina in višina — preprosti!

Durgo: Koliko je Slovencev v svetobnem svetu, ki bodo prebavili te tri balade (po Debeljakovo), to veličastvo duševne hrane, vsaj s tolikšno koristjo in obogatitjem notranjosti, kot se je posrečilo meni?

Menda se bo glasilo kot blasfemija, toda meni se godi tako-le: Kadar izvem za novo knjigo, jo premerim najprej z vprašanjem: Koliko izvodov bo mogoče razpečati TU?

S tega vidika, je Jurčecov TRIPTIH — obupen! Žalostna resnica je taka: Tisti med nami, ki bi jim človek pripisal, da imajo kaj pojma o francoskem „espritu“, ne kupujejo knjig, vsaj slovenskih ne. Tistim, ki kupujejo slovenske knjige, bom pa lažje in z bolj mirno vestjo prodal Jurčecovega Desetega brata kot Jurčecov Ljubljanski triptih.

Zdaj z bojaznijo čakam na Mauerjeve „Galjote“. Če je tudi Korl uvidel, da dandanes ne more pisati „s ršedstvi običajne epike ali slikanja v mirni in ubrani prozi“ (Jurčec), se bojim, da Mohorjeva zaman razpisuje nagrado za povest, po kakršni kričijo njeni — pač „nesodobni“ — odjemalci.

Ob „Triptihih“ in človekih „Na obeh straneh stene“ se mora prej ali slej pojaviti krik: „Rešimo ljudsko povest!“ — P. Bernard.

KO VRNARIŠ, MORAS GNOJITI

(Konec)

KAR MI IMENUJEMO „podor“, pozna Avstralec pod imenom „green manure“ — zeleni gnoj. S tem si pomagamo, kadar nam manjka organskega gnoja. Na zemljišču naše poljedelske šole se ga precej poslužujejo. Vsako jesen posejejo primeren kos zemljišča s stročnicami in ovsem. Preden gre nova rast v zrnje, podorjejo. S tem pridobi zemlja na humusu in dušiku, ki ga je stročnica nabrala naravnost iz zraka. Tako podorana zemlja leži nekaj časa, podoru dodajo le nekoliko kalija in fosfora.

Umetna gnojila. Tudi te bom skušal zelo na kratko omeniti. So zelo važna za ohranjanje zemlje. Naši strokovnjaki trdijo, da Viktorija potrebuje superfosfat, ker njena zemlja je revna na fosfatu. N.S.W. in Queenslandu ne manjka fosforne kisline v toliki meri kot Viktoriji. Tam trosijo fosfatna gnojila mnogo manj kot tu v Viktoriji. Imamo pa inorganska in organska dušična gnojila. Na kratko povedano: v odstotkih dušika je sledeče (rabil bom le lokalna imena, ki jih moremo uporabiti za nabavo gnojil):

Sulphate of ammonia, 20-21%;
Nitrate of soda, 15-16%;
Nitrate of potash, 14%;
organska gnojila:

Dried blood, 11-12%;
Bone dust, 3-4%;
Blood and bone, 5-8%;
Castor meal, 4-5%;

Dušična gnojila pospešujejo rast zelja, kolerabe, cvetače, endivije in solat sploh. Tudi trava in detelja sijajno uspeva po njih.

Fosfatna gnojila so zelo važna in z njimi moramo vedno streči zemlji. Fosfatna gnojila so sledeča:

Superphosphate, 21% fosforne kisline;
Ammoniated superphosphate, 36-38%;
Basic superphosphate, 17%;
Phosphate of ammonia, 22%;
Bone dust, 22%;
Blood and bone, 15%;
Fish fertiliser, 4-8%;
Guano, 12-26%;

Fosforna gnojila pospešujejo razvoj korenin in odpornost stebelja. Delujejo dobro v težki zemlji. Važno je posebno to, da kar fosfatne, kisline rastlina ne porabi, jo zemlja absorbira kot nekako rezervno za bodoče rastline. Dušična gnojila delujejo največ 3-4 tedne, ker dušik prehaja v zrak.

Mogel bi še naštet vsaj pol tučta imen gnojil, a se mi zdi, da zadostuje zgoraj navedeno. Upam, s tem lahko zaključim vrstice o pognojevanju vrtov ...

Jože Maček.

ZAKAJ JOKAŠ?

*Povej, zakaj jokaš, Marija?
Akacije belo dehtijo,
doma se trta solzi
in latnik prečudežno
sladko diši.*

*Tu sonce je, zlato veselje
in pisani mavrični krogi
vse dni.*

Pa so prazne oči.

*Vidimo ga: Vse je dal za gotovost.
Resnico pokopal je v svoje srce.
A zdaj išče metulje,*

*grebe za srečo,
pozabil je dom in vero in mamo
in našo besedo in naše gore.*

*Zlate so veje mimoze
in ustavlja se topla jesen.
Veš: nočeš pogledati v sebe.
In vzdihne trpke noči
prevpije trušč velemesta.*

*Mene zebe.
Povej, jokaš zaradi te bede,
Marija?*

Neva Rudolf.

SADITE VINSKO TRTO

V MAJNISKI ŠTEVILKI obljubil, da napišem nekaj o gojitvi vinske trte. Razprav o vinski trti je napisanih za debele knjige. Posneti želim le nekaj glavnih točk, ki naj pokažejo, kako si vsak sam lahko vzgoji vinsko trto ob svoji hiši ali na vrtu za hišo.

Omenil sem že v majski številki, da se v tej deželi trta zasadi z reznicami. Slovenski Pravopis pravi tako: Reznice so enoletne trtne mladice na tri očesca rezane. Take reznice skušaj dobiti od dobrih, plemenitih trt, ki so zdrave in popolnoma dozorele. Dolge naj bodo 10 inchev. Odreži jih z ostrim nožem poševno in kar mogoče gladko pod spodnjim očescem. Nato odreži tudi očesca, eno ali več, pusti pa gornji dve. Pri rezanju ne delaj prevelikih urezov, da ne bodo prehude rane. Tako si pripravi reznice dvakrat toliko kot si želiš vzgojiti trt, zasadiš boš namreč v vsako jamo po dve reznici, da bo ena ostala, če bi se drugi kaj ponesrečilo.

Tako prirejene reznice položi v vodo za teden ali dva. Obteži jih nekoliko, da ne bodo plavale na površini. Boljša ko je reznica, bolj gotovo se bo pripravila na pogon korenin iz „calusa“ — to se pravi: iz zaceljenih ranic ob spodnjem odrezku in odrezkih očesc.

Zdaj izkoplji jamo, kjer hočeš imeti bodočo trto. Jama naj bo meterska v kvadratu, globoka pa 40 cm. Prvih 20 cm zemlje iz jame polagaj na eno stran jame, drugih 20 na drugo stran. Ko imaš to narejeno, posuj jamo in izkopano zemljo z apnenim prahom (2 Lbs.). Zdaj boš dobro ukrenil, če pustiš jamo in zemljo 2-3 tedne pri miru, da jo sončni žarki dobro prezračijo.

Predn reznico vsadiš, zabij v sredo odprte jame količek. Na dno jame položi gnoj — kokosji ali goveji je dober — za 10 cm na de-

belo, na gnoj nasuj zemlje, ki jo imaš ob jami, pa jo sproti potlači, da se dobro uleže.

Ko je jama polno zasuta, izkoplji ob količku 8 inč goloboko trikotno jamico, stranice trikotna naj bodo dolge po 10 cm. V da kota jamice položi po eno reznico navpično tako, da ostane spodnje očesce za prst nad površino zemlje. Zdaj deni v jamico k reznici pol lopate kompostne ali dobre vrtno zemlje. Pričvrsti sadike in zemljo potlači, da ne bo prerahla okoli njih na dnu. Potem zasuj jamico z nadalljno zemljo in potlači, na vrhu naredi z zemljo 10 cm visok grobič. Tako bosta obe očesci reznice zakriti z zemljo. Nove mladice bodo pognale skozi grobič.

Proti koncu septembra začno reznice poganjati koreninice in mladice. Ko so mladice napravile 3 do 4 lističe, škropi s plavim kamnom (galica) in gašenim apnom. To je: ½ deke galice na 1 liter vode in 3 kg apna na 100 litrov vode. (V odstotkih: ½% in 3%.)

Škropljenje je treba ponoviti vsaka dva tedna. Bolj potrebno je večkratno škropljenje v deževnem vremenu kot v suhem. Za četrto in nadaljnje škropljenje vzemi 2% galice in 4% apna.

Skrbi, da se ob sadikah ne bo zaredil plevel. Zalivaj, če je suša! Naslednje leto v zimskem času odreži mladiki vrh, da ostane le eno oko. Zdaj tudi odstrani (previdno!) drugo sadiko, da ostane le ena — ta bo zdaj obstala in imaš, kar si hotel imeti.

Če bi kdo želel zasaditi pravi vinograd, naj mi piše in bom dal točne podatke. Po mojem računu se da vinograd 5 akrov napraviti za ceno 134 funtov. Reznice niso vštete — Ivan Šepttauc,

Tumbi Rd., Tumbi Umbi,
via Gosford, N.S.W.

SYDNEY.

N.S.W.

SYDNEY

POMLADNA ZABAVA

Slovenskega društva, Sydney,

v nedeljo 31. avgusta ob 6. zvečer

Paddington Town Hall

Rezervacije in vse drugo kot po navadi.

Odbor.

LASTNA HIŠA — LASTNI DOM

NEDVOMNO SPADA STANOVANJSKI PROBLEM med ene najbolj aktualnih problemov po vojne dobe po vsem svetu. V Avstraliji je ta problem še toliko bolj poostren, ker ni velikih stanovanjskih blokov, kot smo jih vajeni iz Evrope, temveč vlada tu načelo, da mora imeti vsaka družina svoj lasten domek z vrtičkom.

Gotovo je, da je v takih razmerah zelo težko najti primerno stanovanje. Zlasti so prizadete družine z otroci, ki se pač ne morejo stisniti v eno sobo, a poleg tega so tudi najmanj zaželeni najemniki.

Vsi ti in še mnogi drugi razlogi so vplivali na neprestano dviganje cen sob in stanovanj, kot tudi na to, da so se ljudje morali čisto zadovoljevati za dolge dobe z najbolj skromnimi, v mnogih slučajih neprimernimi bivališči, za katere so prisiljeni plačevati pretirano visoke najemnine.

Seveda jim je bilo radi tega onemogočeno prištediti potrebno vsoto denarja, s katero bi mogli kupiti lasten domek. Njihovo brezupno stanje se je na ta način le podaljševalo iz leta v leto in v pre mnogih slučajih napravilo ogromno moralno škodo. Take in podobne stanovanjske razmere so čisto pripeljale ljudi na rob obupa ali pa v zločinstvo. Njih žrtve so se našle med starimi in novimi Avstralci.

Stanovanjski problem je predvsem prizadel nove naseljence. Koliko družin je obtičalo v Bonegilli in drugih taboriščih. Ne, ker glavar družine ni mogel najti dela, temveč, ker ni mogel najti za sebe in družino primerne stanovanjske. Kolikokrat sem se spomnil zgodbe, ki sem jo čul še doma. Neki oče s številno družino je zamenjal stanovanje. Ko je povedal število otrok, so mu zaprli vrata pred nosom in vse njegove prošnje so bile zaman. V obupu mu pride rešilna misel. Pet svojih otrok odpelje na pokopališče in jim naroči, naj ga tam čakajo. Enega vzame s seboj in se poda na ponovno iskanje stanovanja. Ko pride na naslov, kjer so oddajali hišo, potrka plašno na vrata in gospodar mu pride odpret. „Stanovanje iščem za sebe in družino“, se oglasi nesrečni oče. „Koliko otrok?“ „Enega imam s seboj, pet pa na pokopališču“, pove po pravici s tresočim se glasom možakar. Gospodarju se mož zasmili ob misli, da mu je pomrlo že pet otrok, in mu odda hišo. Mož ves srečen vzame ključ in pohiti na pokopališče po ostalo petorico. Začuden in nejevoljno ga pogleda gospodar, ko se je vrnil, in ga vpraša: „Pa ti niso vaši?“ „Moji, moji, saj sem dejal, da imam enega s seboj in pet na pokopališču“, se je muzal mož, ki se mu je končno brez laži posrečilo priti do stanovanja.

Stanovanjskih težav se v Avstraliji zavedajo tudi oblasti in različne organizacije, ki v omejenih razmerah skušajo vsaj delno pomagati rešiti ta problem s tem, da pripomorejo najbolj potrebnim priti čim hitreje in čim lažje do lastnega doma.

Moznosti, kako priti do lastnega doma, je več.

Prva, kupiti ali pa sezidati hišo na gotovino oziroma na večletno

odplačevanje. Vendar so le redke družine med novonaseljenci, ki jim je dana ta možnost. Zato se ne bom spuščal v njene podrobnosti.

Druga možnost je, kupiti hišo ali jo dati zidati, oziroma jo zidati sam s posojilom, ki ga dajejo banke, oziroma takozvane gradbene zadruge (Building Co-operative Society). V večini primerov zahtevajo banke in zadruge, da ima prosilec že izplačano zemljišče in tudi začetni kapital za zidanje stavbe. Običajna posojila, ki jih dajejo banke, predstavljajo 75% vrednosti hiše, a ne morejo in ne smejo presežati 2500 funtov. To pomeni, da mora prosilec razpolagati s približno 600 do 1000 funtov lastnega denarja. Gradbene zadruge posojajo do 90% vrednosti hiše, a tudi ta posojila ne smejo presežati 3000 funtov, kar zopet pomeni, da mora imeti prosilec na strani kar lepo vsoto denarja, predno se lahko loti zidanja na svoje.

Glavne težave pa se pojavijo tudi pri tej možnosti takrat, ko človek končno le prištediti potrebno vsoto denarja in začne iskati posojilo pri bankah oziroma pri gradbenih zadrukah: banke so izčrpale svoje denarne zaloge, namenjene za zidanje hiš. Gradbene zadruge imajo polno število članov in ne morejo sprejemati novih, dokler ne bodo nakazane nove vsote. Kako je človeku pri srcu v takih slučajih, si lahko vsakdo sam predstavlja, a mnogi so to itak poskusili na lastni koži.

Vsekakor pa svetujem vsem onim, ki imajo vsaj par sto funtov na strani za nakup oziroma zidanje hiše, pa še niso nič ukrenili, da stopijo v takojšnje stike z banko, kjer imajo vložene denar, ali pa z gradbeno zadrugo. V to drugo možnost bi lahko vključili tudi posojila preko zasebnih družb. Vendar poslednje ni priporočljivo radi visokih obresti, ki lahko človeka finančno popolnoma uničijo.

Tretji način, kako priti do lastnega domka, pa je najem oziroma nakup hiše, ki jih zida državna hišna komisija (Housing Commission).

Konec sledi.

Z.H.

Dne 17. junija smo dobili pismo, poštni pečat Adelaide, oddano 14. junija. V pismu listek in dva funta. Označeno: 1 za naročnino, 1 za Sklad. Pripomba: Oprostite mi zamudi.

To je vse lepo in veselo, toda imena in naslova ne na kuverti ne v pismu. Kdor je poslal, naj se ponovno javi, da vemo vpisati.

Uprava.

POŠTNE ZNAMKE

Če je kdo med bralci, ki dobiva pošto iz tujih držav, pa znamk ne spravlja, nam bo napravil veselje, če začne znamke zbirati in jih od časa do časa pošlje na MISLI. Prav lepa hvala! — Uprava.

POZDRAV „DRUŽABNE PRAVDE“

Buenos Aires, 8.5.58.

Udeleženci jubilejnega občnega DRUŽABNE PRAVDE pošiljajo uredništvu lista MISLI najiskrenejše pozdrave in zahvalo za vse zanimanje, ki ste ga vedno kazali za našo organizacijo in naše delo.

Bog, stan in narod!

Preds. Lojze Erjavec
tjnik R. Smersu.

NOVO ZALOGO KNJIG

povestnih in poučnih, smo dobili pri MISLIH.

Zaenkrat pa ni časa, da bi se napravil seznam in cenik za razpošiljanje interesentom. Upamo, da čas za to pride.

Sydneyčani in tisti, ki pridete kdaj v Sydney na obisk, oglasite se osebno, pa si lahko ogledate zalogo in izberete, kar bi vas zanimalo.

66 Gordon St., Paddington.
P. Bernard.

SLIKE O GROZI ATOMSKE VOJNE

VNATIONAL ART GALLERY V SYDNEYU nam je v juliju bila dana prilika, da si ogledamo razstavo svetovno znanih slik Japonca Iri Maruki in njegove žene Toshiko Akamatsu. Štiri leta sta umetnika v bedi in pomanjkanju žrtvovala svoje zmožnosti in talente, da prikažeta strašno doživetje 6.8.1945, ko je atomska bomba uničila Hiroshimo in ubila 260.000 ljudi, kar je Japonsko prisililo, da je zaprosila za premirje.

Simbolični realizem hiroshimskih slik spominja na „Pogubljenje“ v Michelangelovi poslednji sodbi, oltarni sliki Sikstinske kapele v Vatikanu, ali na „Inferno“, ki ga je po Dantejevi pesnitvi naslikal Gustav Dore. Svojo strašno paralelo imajo hiroshimskie slike v „Guerici“, prikazovanjih strahot moderne vojne, z znojem in krvjo naslikanih od Picassa, sedaj v posesti Newyorškega „Museum of Modern Art“. Usiljuje se tudi spomin na grozne prizore evropskih koncentracijskih taborišč.

Uvodna slika „Duhovi“ izraža ljudsko mnenje, da oni, ki so umrli nasilne predčasne smrti, ne morejo najti miru in se povračajo. „Begajo križem, dvigajo roke, vijajo ude, padajo v obup, prebridko stokanje ... strahovi, duhovi“.

Druga slika „Požar“ prikazuje ogromni blisk, eksplozijo, moreči pritisk, goreči vihar ... nakar izbruhne moreči požar.

Tretja slika „Voda“ razlaga: „Ranjeni, ožgani tavajo okoli, iščejo vode, preden umro. Tiščejo v vodo in voda jih potegne v globine“.

Četrta slika „Mavrica“ opisuje: „Njihove ustnice je sežgala žega,

polni jih grozen krik. Potem zavlada skrivnostna tišina. Temni oblaki zakrijejo nebo, vlije se huda ploha. Nepričakovano se boči preko neba krasna mavrica“.

Peta slika „Dečki in deklice“ je najpretneljevejša: „Nešteta mlada telesa leže mrtva na obrežju reke. Mladino so poslali po vodo k reki, da bi napolnili vodnjak sredi mesta. Po strašni razstrelitvi je mladina obležala ranjena, sežgana ...“

Šesta slika „Pokrajina“ pripoveduje: „Porušena Hiroshima in okolica je bila „očiščena“ po divjem tajfunu, ki je mrtvece pomedel v morje. Jesenska burja je brila preko razrušene, zapuščene pokrajine“.

Sedma slika „Veter“ pravi: „Vse je razdejano, požgano, nakopičeno. Preostalo ljudstvo ne najde zavetišča. Pomoči ni od nikoder. Le veter rušlja skozi bambusova stebila, kjer se krčijo preostali“.

Osmo slika „Rešitev“ opisuje brezuspešno samopomoči. „Nekaj ljudi se je rešilo iz mesta k napol razdejani hiši Marukijevga očeta. Tu so drug za drugim pomrli“.

Teh osem hiroshimskih slik je bilo porojenih iz najpristnejšega osebnega doživetja, obvladanega od umetniške discipline. Zato ne vznemirjajo le živcev, ampak vzbujajo najblažja čustva: žalost, ljubezen, usmiljenje, sočustvovanje in skupno človeško usodo v trpljenju. Odvračajo od sovraštva in krutosti. Blagrujejo miroljubne in beračije za mir, svobodo, spravo našega težko preizkušenega, pred vojnimi grozotami trepetajočega človeštva.

Dr. I. Mikula.

KOTICEK NAŠIH MALIH

Dragi moji otroci!

Ali veste, kdo se je oglašil? Naš junak, ki zna risati lepe hiše in fantka v dežju. Dušan mu je ime in Miladinovič se piše.

Poslušajte, kaj mi je poslal:

Da Ti ne pišejo otročki, veš, moja mamica je sram. A jaz še pisati ne znam, zato oprostite mi ročki.

Le prepisujem to-le zgodbo: Cigani prišli k nam so v vas, da klavirni krato nam čas, zdaj sredi trga imamo godbo.

Nam klovni zganjajo norčije, otrok je poln vrtljak ... In čudo: indijski junak kar ogenj žre kot sladkarije.

Še moja mama je vesela, ko z očkom jezdiva kar vštric. Za dolgo sit sem vseh slaščic in moja srajčka več ni bela.

Zdaj pa nekaj drugega, dragi otroci! Ko boste to brali, bom jaz, če Bog da, na ladji, ki me bo ponesla v Trst na obisk k mojim staršem. Pogrešili me ne boste nič, ker bom tudi s pota in iz Trsta pošiljala zgodbe za Kotiček. Če bo pa kdo le poslal pisemce, ga bo pa urednik sam uvrstil. Da bi le res kdo pisal! Ko se vrnem, boste pa že morali biti bolj pridni, sicer bom nekoč ušla iz Avstralije — za vselej. Torej na svidenje in pripravite se! — Neva.

Dr. George Washington Carver

(Konec)

KLJUB VSEMU JE JURIJEV obraz žalostan, skoraj mu gre na jok. Lahko vidiš, da se fantu sredi uspehov trga srce. Kaj pomaga z veseljaenjem preganjati bedo in žalost, ki se vrmeta toliko strašnejši, ko je varljivo veselje mimo! Kaj pomaga, če še tako lepo naslikaš sončni vzhod, ko še vedno morita človeštvo tema in mraz strašne noči!

Tak je Jurij — zamišljen in žalosten, celo kadar poje. Vse do svojega tridesetega leta.

Takrat se pa nekega lepega dne Jurijev mladeniški obraz razjasni. Ves nasmejan je, kot da bi bil našel zakopan zaklad. Temne oči nekam drzno žarijo, kot da bi hotele povedati vsemu svetu, da ni Juriju nič nemogoče, da zmore vse, kar hoče. In hoče veliko. Uganeš spremembo? Jurij je naenkrat našel svoj smoter, v njem je dozorela njegova največja odločitev, ki jo hoče izvesti:

„Z večjim znanjem bom mogel več storiti za svoje trpeče brate. Odpovem se glasbi in slikarstvu, zapustim svoje drage, odidem v tuje mesto Indinopolo in tam se — čeprav mi je že trideset let — upišem v prvi letnik agronomije na Simpson College-u“.

Odpovedal se je najdražjemu, harmoniki, klavirju, čopičem, misli na mirno in srečno družinsko življenje v ljubljani domači vasi. Nastopil je trnjevo pot učenja. Rojakom, ki ga niso mogli razumeti, je mogel odgovoriti in svoje lastno mlado srce potolažiti z besedami pesnika: „I must be cruel only

to be kind — moram biti krut, da morem biti dober“.

Navdušen postaneš za tega mladeniča. V duhu ga spremljaš v Indinopolo. Smili se ti, ko toliko trpi med ošabnimi belci in zopet si ga vesel, ko vidiš, kako se je ves oklenil knjig. Razumeš ga. Če nekdo študira samo zato, da bi mogel z večjim znanjem več storiti za svoje brate, pač porabi vsako minuto za zbiranje znanja.

Tak je Jurij! Vidiš, kako ga sam rektor opazuje in ob koncu leta zapiše med pripombe: „Skušnjava je bila velika, vendar se vse leto ni dotaknil harmonike in čopiča“.

Vesel si fanta in zaneseš se nanj. Čez nekaj let z največjim zadovoljstvom ugotoviš: Šola je vzgojila iz Jurija enega najsposobnejših doktorjev agronomije, sam pa se je z nadaljnjim študijem in raziskavanjem povzpел na mesto po vsem svetu slovečega znanstvenika. Postal je pravi čudodelnik v poljedelstvu, kemiji in industriji živil.

Veselo objamejo tvoje oči visok kup znanstvenih knjig, ki jih je spisal Jurij. Čudiš se njegovim številnim odkritjem in iznajdbam, s katerimi je več kot učil človeštvo vsakovrstnih predelav in novih metod konserviranja pridelkov. Hvaležno pomisliš: Da uživamo vsi tako blagostanje v Ameriki in da morejo Amerikanci hraniti na milijone lačnih ust po vsem svetu, je v veliki meri zasluga tega zaničevanega sinu zamorskih sužnjev, ki se je tridesetleten odpovedal glasbi in slikarstvu, da bi mogel na takrat najbolj perečem polju več storiti za svoje trpeče brate in za vse človeštvo.

Občuduješ ga. Ponosni so nanj njegovi črni bratje, hvaležno mu je človeštvo. Že leta 1916 je črnc Carver postal član londonske „Royal Society“ leta 1922 je dobil Springarnovo medaljo za zasluge v agrokulturi in kemiji. Leta 1939 so mu dali Rooseveltovo odlikovanje za izredne zasluge.

V duhu se vrneš zopet v Diamond na dan 15. julija 1953. To je bilo dobrih deset let po znanstvenikovi smrti. Tu se je danes zbrala tisočglava množica s predstavniki znanstvenih ustanov vsega sveta k proslavi. Odprli bodo park dr. Juriju Washingtonu in odkrili njegov spomenik. Črni prijatelj Carverjev iz njegovih šolskih let in ameriški notranji minister McKay

nemo odkrijeta spomenik, kakor da bi hotela molče povedati, da se že uresničuje Carverjev največji sen — začenja se nova doba resničnega bratstva med vsemi ljudmi, narodi in rasami.

Spoštljivo zreš v Carverjeve zgovorne oči, ki ti imajo danes toliko povedati. Ponižno skloniš glavo, kot da bi vedel, da bo bliže srca močnejša. In zopet jo dvigneš visoko in daleč gledaš. Iz tvojih prsi se izvije en sam hrepeneč vzdih:

„Da bi nebo naklonilo tudi Sloveniji mladeničev s Carverjevo jasnovidnostjo, njegovo železno voljo in njegovim zlatim srcem! Da bi — po njih — vremenar Kranjcem se zjasnila!“ — C. J. v „Akademiku“.

NAROČNINA MISLI — £1-0-0 letno

VPRAŠANJE O MAVRICI

Naročnica piše:

„Mavrica me vedno navdaja z nekim tako blažilnim čustvom, da je težko povedati. Ne bi rada prišla v nasprotje z verskim pomenom mavrice. Kaj se ni pojavila prvič po veliki povodnji v znak sprave?“

Odgovor:

Zmotno bi bilo misliti, da se je mavrica tistikrat pojavila — prvič. Saj je svet stal že sam Bog ve, kako dolgo, in po naravnih zakonih se je morala tudi mavrica pojavljati ob določenih časih.

Tistikrat se je pač pojavila „prvič spet“ po dolgih dneh velikih naličev in trajanja vesoljnega potopa. Lahko si mislimo, kako „blažilno“ je njena pojava vplivala na ljudi v hipu, ko so spet stopili

na suho iz Noetove barke. Če je Vam še dandanes „težko povedati“, kaj čutite ob pogledu na mavrico — kaj šele naj rečemo o onih, ki so srečno preživeli potop in se zazrli v mavrico!

Nič čudnega ni v tem, da je Bog porabil to razpoloženje v Noetu in njegovih, pa je pokazal na mavrico in jo postavil za „znak sprave“. Hotel je, da bi pogled na mavrico spominjal človeka na Stvarnika in njegovo oblast nad človekom. „Sprava“ ne prihaja od mavrice, prihaja od človekove ponižne misli na Boga. Zato tudi nima mavrica nobenega drugega „verskega pomena“ kot ga imata na primer grom in blisk, ki sta spremljala izročitev desetih zapovedi na gori Sinaj. — Ur.

V ŽUPEČI VASI pri Cerkljah na Dolenjskem sta 23. maja obhajala biserno poroko — 60 let poročena — Janez in Frančiška Račič. Oba sta še kar pri dobrem zdravju. Od osmero otrok je še pet živih, vsi poročeni. En sin je v Canadi, ena hči v Clevelandu, tam je pa tudi najstarejši sin, Ivan Račič, urednik Amerikanskega Slovenca.

V RIBNICI na Dolenjskem imajo župno cerkev, ki je „kakor mučenica, vsa razbičana in stepena, kakor Kristus po bičanju...“ Za popravilo doma ne smejo pobirati, razen v puščico v cerkvi sami. Zavzeli so se pa za popravilo ameriški Ribničani in so pod vodstvom ribniškega rojaka Johna Škrabca sklenili nabrati med seboj poldruga milijon dinarjev ali 2.580 dolarjev. Nabirka je v teku in po poročilih bodo postavljeni cilj celo preseгли.

DR. FRANC LUKMAN je umrl v Ljubljani zadnje dni v maju. Pokojni je bil vseučiliški profesor, nekoč dekan teološke fakultete in nekaj časa tudi rektor ljubljanske univerze. Bil je štajerski rojak in je dočkal 78 let. Domala vse življenje je sukal tudi pero in je napisal nešteto učenih razprav iz najrazličnejših ved, največ pa seveda iz bogoslovne. Kot človek in duhovnik je užival vse življenje povsod veliko spoštovanje.

DOMŽALE zelo naraščajo in potreba po novem vodovodu je

Izpod Triglava

vedno večja. Za prvo silo mislijo dobivati talno vodo iz Grobelj, kjer so se poskusna vrtanja dobro obnesla. Pozneje kdaj bi pa nepekljali vodovod iz Črnega Grabna, tak je dokončni načrt.

V LJUBLJANI so imeli ob času komunističnega kongresa goste tudi iz Kameruna v Afriki, ki je pol angleški, pol francoski. Domačini se pa navdušujejo za neodvisnost, svaj nekateri. Ustanovili so si „osvobodilno fronto“. Gotovo bo tudi Kamerun postal neodvisen, da so pa šli njegovi zastopniki iskat opore na ljubljanski komunistični kongres, nastaja vprašanje, kakšne vrste „neodvisnost“ mislijo Kamerunčani doseči...

POLŠNIK je vas na viskem hribu nad Litijo. Župna cerkev je posvečena lurski Materi božji. Zato je postal kraj v letošnjem letu — božja pot. Vsa ljubljanska škofija je bila povabljen na romanje dne 25. marca. Verniki so se lepo odzvali in poročilo ve povedati, da je bilo „veliko romanje“.

„V OBČESTVU ZDRUŽENI“ je naslov molitveniku, ki je po dolgem pričakovanju vendar smel iziti v Sloveniji. Obsega 230 strani in se

deli v poglavja: Združeni pri maši — pri zakramentih — pri pobožnostih — pri petju — pri molitvi. Deloma je v njem poleg črnega tudi rdeči tisk. Trdijo, da je to najmodernejši molitvenik, kar jih je izšlo v slovenščini.

G. IVAN KOBAL, duhovnik goriške administrature v Sloveniji, je menda še edini slovenski duhovnik v zaporu. Bil je bolan in je dobival preko sobratov v Beneški Sloveniji zdravila iz Rima. Oblasti so ga osumile, da dobiva kot vatikanski vohun po tej poti „plačo“ za svoje podtalno delovanje...

MARIBORSKA ŠKOFIJA praznuje letos in prihodnje leto 100 letnico, odkar je škof Anton Martin Slomšek preložil svoj škofijski sedež iz St. Andraža v Labodski dolini na Koroškem v Maribor. Ta korak velikega slovenskega buditelja je bil zelo važen mejnik v slovenskem kulturnem stremljenju. Nastaja vprašanje, če bodo smeli pod komunistično vlado proslaviti ta jubilej tudi na zunan.

TELOVADBO še tudi v novih razmerah gojijo v Sloveniji. Društva, ki jo gojijo, nosijo ime „Parti-

zan“, kakor po vsej Jugoslaviji. Poročilo pove, da je takih društev v Sloveniji 287. Baje vodijo ta društva po največ bivši Sokoli. Posebnih uspehov menda nimajo, saj pri državnih tekmah zmagujejo večinoma le Hrvatje in Srbi. Vendar je neki osmošolec, Miro Cerar, komaj 19 let star, odnesel odnesel prvenstvo pri državnih tekmah v Osijeku. Bil pa je bela vrana med svojimi tovariši iz Slovenije.

V VASI LAZE, Beneška Slovenija, je v dneh 21. in 22. junija strašna poplava odnesla njive 37 kmetom. Pa se poplava ni omejila samo na to vas. Pismo trdi, da je bilo to neurje za Beneško Slovenijo največja nesreča po vesoljnem potopu. Hudo neurje je povzročilo velike poplave širom po deželi. Reka Nadiža je strašno narasla in poplavlila vse ravno polje po dolini s trto in sadnim drevjem vred. So nekatere vasi, ki nimajo niti ene njive več. Nesla je mostove, mline itd. Enako so zdivjale druge reke in potoki po Benečiji. Vseposod so se vdrli plazovi po hribih in odnašali, kar jim je bilo na poti. Nekatere vasi se morali ljudje za vedno zapustiti. Revščina se je silno povečala in mnogi bodo deželico sploh zapustili. Ljudstvo je silno potrto. Upajo, da bo vlada vendar priskočila na pomoč. Pri vseh nesrečah je sreča, da človeških žrtev ni bilo. Vsi ljudje so se pravočasno rešili.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Canberra.—Tu v našem glavnem mestu avstralske federacije zelo napredujemo. Canberra se neprestano širi. Hiše in hišice rastejo kot gobe po dežju. Prebivalstvo je v dveh letih naraslo za 15.000. Canberra bo v kratkem štela 40.000 ljudi. Naravno je, da federalna vlada podpira z denarjem razvoj ACT-a nekoliko bolj kot druge predele Avstralije. Moderne stavbe z lepo urejenimi vrtovi in parki krasi naše mlado mesto, da se mora človek počutiti srečnega, če mu je dano živeti tu, ali pa vsaj z bližnji Canberre. V načrtu za nadaljnji razvoj Canberre je celo umetno jezero, ki bo zgrajeno nekje v sredini. Polnila ga bo voda iz struge majhnega potoka. Nad jezerom bo stala palača novega parlamenta. Kadar bo to, takrat se bo dalo kaj več napisati o lepota Canberre. — *Fr. Bresnik.*

Sydney.—Kroničar je imel ta mesec kaj malo dela. Poroke ni izvalhal niti ene, krst je ujel en sam: svojo drobno Cvetko sta poslala na prvo pot v cerkev Janez Geršak in žena Ana iz taborišča v Cronulli. Naj se razcvete mala v krepko dekle in odlično ženo! — Drugih novic ni kaj prida. Po večini so rojaki zdravi, tudi g. Stanku Veliščku, ki je pred časom dobil napad mrtvouda, se počasi vrača na bolje. Bog daj, da popolnoma okreva. — O napovedanem sestanku v nedeljo 13. julija ni kaj povedati. Premajhna udeležba, da bi se moglo kaj ukreniti. V meso in kri je žašlo geslo: Kar nazaj! — *Kroničar.*

VICTORIA

Albert Park.—Prejeli smo knjige, za katere se prav pristočno zahvalimo. Posebno še za katekizem ali krščanski nauk s slikami. Smo že mislili, da zmanjšamo tako knjigo. Smo stikali za njo že pred odhodom v Avstralijo, pa nam je bilo rečeno, da takih ne tiskajo več. Smo se kar začudili, da se v Avstraliji dobi, kar smo v Evropi brez uspeha iskali. Veseli nas, da je tu poskrbljeno za to, da bi mi sami in naši otroci ohranili vero in narodnost tako, kot smo jih podedovali po starših. Prav lepo se tudi zahvalimo za knjižico „Fatimski pastirčki“, ki je tako ganljiva. Saj smo že večkrat čitali kakšne objave o Fatimi in njenih dogodkih, pa ni bilo tako presenetljivo kot v tej knjižici. Posebej se zahvaljuje za knjige naš Joško, saj so bile v glavnem njemu namenjene. — *Družina Tomažič.*

QUEENSLAND

Darrah.—Vsako leto, ko čitam o obletnicah komunističnih pokoljev v Sloveniji, mi spet in spet prav živo stopa pred oči slika dragega brata Stanka Klavžarja. Bil je med tistimi, ki so jih komunisti pobili nekje pod Sv. Goro pri Gorici. Zelo bi bila hvaležna, če bi mi kdo mogel dati kakšne podatke iz bratovih zadnjih dni. Le kje bi se našel tak, ki kaj ve? Ob koncu teh vrstic lepo pozdravljam Janeza Klavžarja iz Jesenic in ga vabim na obisk v Darro. Samo če hoče priti. Vsem drugim Slovincem po Avstraliji pa tudi lep pozdrav. — *Marica Podobnik.*

WEST. AUSTRALIA

Perth.—Danes, 18.7., smo spremljali skozi naše mesto ob udeležbi veselega občinstva in šaljive mladine k poslednjemu počitku v muzej z venci, cvetjem in zastavami okrašen-poslednji tramvaj. Na poslovilni karnavalski paradni vožnji je vršil službo sprevodnika Mr. Bill Davies, ki je bil že kot mladenič tramvajski uslužbenec, ko je pred skoro 60 leti prvi tramvaj škripal skozi Perth in tedaj uvrščal mesto med najnaprednejša in najmodernejša mesta ob nastopu 20. stoletja. Sedaj sta doslužila oba, Bill in tramvaj. Tramvaj ni več potreben, izpodrinila sta ga dosti bolj gibčna avto in bus. Tramvajske vozove bodo prodali second hand podjet-

nim pionirjem busha, kjer bodo dobro služili kot stanovanja ali privatni hoteli, morda celo kot šolske sobe. Velezaslužni Bill pa je tudi resda potreben pokoja, ki naj ga dolgo vrsto let uživa brez žalovanja za svojim nepozabnim tramvajem!

Čestitamo naprednemu Perthu, prvemu avstralskem mestu, ki je docela zamenjalo tramvaj za bus. Zlasti pa čestitamo vsem šoferjem in šoferkam. Sedaj jih ne bo več dušila in zadrževala okorna cestna železnica, pred polstoletjem še zelo moderna, danes pa že zastarela. Ali se podobno ne godi tudi meščanskemu in podeželskemu občinstvu? Ali ni usoda tramvaja le ena od neštetihi primerov staranja? — *M. Osbornič.*

P. BAZILIJ TIPKA

OBISKAL SEM DRUŽINO.

Gospa je prašala, če imam kaj novih knjig. Dal sem ji seznam in kupila je povestno knjigo. Takoj jo je prelistala in ugotovila imeni junaka in junakinje. Potem je brž preskočila na zadnje strani. „Preden berem, moram videti, če sta se vzela“.

*Sodim, da bo ta gospa — in še katera — najprej poiskala v moji koloni — ženitbe. Moram ustreči. Takole: Katica KOBE s Sinjega vrha je stopila pred oltar z Dragutinom TKALČEVIČEM, ki sem ga nedavno pripeljal iz Bonegille. — Cerkev sv. Brigite v No. Fitzroyu je videla slovenski par: Hinko BEDRAČ iz Šturmovca v Prekmurju je popeljal k poroki Štefko VALHER, tudi iz Prekmurja. — St. Albans je dobil nov slovenski zakonski par v Jožetu TURKU in Štefki ŠTEFAN, doma iz zelene Dolenjske. — Četrti „hočem“ smo slišali iz ust dveh, ki sta doma iz knežazke fare: Jožefa URBANČIČ iz Koritnice in Alojzija LUDVIK iz Bača. — Iskrene čestitke vsem! V mojem imenu in vseh bralcev, posebno tistih, ki najprej preberejo — ženitbe!

*H krstu so prinesli dve punčki. Fantki so to pot figo kazali. Družina Jakoba KOROŠCA in žene Vere je dobila Suzano, ki je bila krščena v Sunshinu. — Jože GOLENKO in žena Marija sta dobila prvorjenke Helenco, Krščena v Hawthornu. Nič nista jokali — cerkveni pevki ne bosta! Kljub temu: Čestitke!

*Dobil sem vprašanje: „Zakaj ne objavljate krstov z dežele?“ Ljuba duša, kako bos objavljati, če pa zanje ne izveš? Še v mestu je več rojenih in krščenih, kot jih pride v slovensko knjigo. Če bi mi jih kdo javil, bi z veseljem tudi nje uvrstil med ostale. In še eno vprašanje je bilo: „Zakaj objavljate samo krste, rojstev pa ne? Odgovorjam: Sem pač le duhovni pastir in nimam registracijskega urada. Sicer smo pa Slovenci katoliški in nam krst res nekaj pomeni. Saj tudi naše družine ne vabijo na proslavo rojstva, vabijo pa na — krstitev! No, torej!“

*Že mnogo Francetov in Janezov in Lojzov sem pripeljal iz Bonegille. Ko se nastanijo, se jim čudno zdi, ko jim rečem: Napišite si na listek tukajšni naslov, vsaj za prve

dni. „Saj nismo otroci“, jim berem v mislih. Pa je le vsakdo otrok, ko pride v veliko tuje mesto! Imam že veliko primerov, ko je fant odšel iz novega doma dela iskat. Taval je po mestu iz tovarne v tovarno, ko pa je kanil mahitati jo domov, ga je čudno spreletelo: Kam pa? Zavil je na levo, zavil na desno — prave ulice ni bilo nikjer. Pa tudi vprašati ni znal — izgubil se je. Otrok v vlemestu, čeprav 30 let star.

*Ob zadnjem prihodu ladje „Castel Felice“ mi je carinski uradnik dobrovoljno dejal: „Da bi imel več takih ‚pacientov‘ kot so ti tvoji fantje!“ Pred njim so stali — brez kovčkov! Nič za carino! Kar so imeli, je viselo na njih. Še tiste kose obleke bi na prste preštel — poleg raztrganih čevljev, seveda. Prav takšni so prišli preko meje v avstrijske kampe. — Fantje, nič vas naj ne bo sram! S pridnostjo svojih rok boste kmalu imeli več kot poln kovček. Sram naj bo tistih, ki so leta in leta v Avstraliji, pa nimajo, da bi se enkrat preoblekli. Naj kolnejo Avstralijo, kolikor hočejo, v srcu si morajo le priznati, da so si sami krivi!

*Zadnjič sem poročal o smrti mladega Balažiča. Pokopali smo ga na keilorskem pokopališču, ki je izven mesta, a ne predaleč in na lepem kraju. Pokopališče se lepo razvija. Balažičev grob je kupljen, je torej naš in ga nihče ne prekopati ne more. Istočasno sem uresničil zamisel, ki mi je več mesecev ležala na duši: Dokupil sem več bližnjih grobov za podobne primere. Rjaki umirajo in še bodo — brez svojcev, ki bi se zanje zavzeli. Država jih pokopava in nihče ne ve za grobove. A zdaj imamo lastno božjo obdali s cementno oblogo in na njej postavili dostojen spomenik z napisom vseh tam počivajočih. Lahko bomo dodali tudi imena onih, ki leže po pokopališčih širom po Viktoriji. To bo naše „Navje“, tam se bomo od časa do časa zbrali in pomolili za svoje pokojne. Tudi sorodniki onkraj morja ne bodo zaman spraševali, zakaj ne morejo dobiti slike grobov, kjer počivajo svojci. Že več družin je izrazilo željo, da bi kupili svet za družinski grob v bližini. Ni napačne misel. Zdaj je svet še prost, po nekaj mesecih bo verjetno pokupljen.

(Konec str. 8)

SLOVENSKI DOM IN MI

KO PREBIRAM SLOVENSKI TISK ter od časa do časa zapazim kako skromno omembo Slovenskega Doma v Melbourneu, ki je v načrtu, se mi nehote pojavi vprašanje: Ali bodo moške okoli Sl. Kluba z akcijo za Dom uspeli ali ne?

Da je vsa zamisel vredna velikih ljudi, o tem ni dvoma. Da je neki slovenski center v Avstraliji potreben, naj že bo v Melbourneu ali kje drugje, je ravno tako pribito. Da pa akcija, oziroma izvajanje akcije, ni dovolj živahno, se pa ne da oporekati.

Ko se človek spomni na podobne akcije doma in pomisli, s kako lepimi uspehi so bile kronane, si skoraj ne more misliti, zakaj tu kaj podobnega ne bi uspelo. Če primerjamo takratno življenje ljudi v domovini z našim življenjskim standardom tu, moramo reči, do so živeli od rok do ust. Še na misel jim niso prihajali avtomobili in druge ugodnosti, ki se nam tu zde vsakdanja potreba, pa tudi dosegljiva. Enemu prej, drugemu pozneje. Koliko manjše so bile plače tam od naših tukaj! Pa tudi za življenje je šlo primeroma dosti več kot tu.

Kljub takim dosti slabšim razmeram se je silno veliko napravilo za take in podobne reči kot naj bi bil Slovenski dom. Stopili so skupaj, sklenili — in šli na delo. Vsakdo je dal svoj prispevek, bajtar, delavec, uradnik, bogatin. Tako so postavljali cerkve, prosvetne domove, telovadnice, čitalnice, dvorane. Ni bilo veliko denarja v žepih, zato pa toliko več zavednosti v dušah in srcih. Zato se je pa Slovenec tudi lahko potrkal na prsi pred vsakim tujcem in mu povedal, kdo smo in kaj smo. Nepismenosti ne poznamo, kulturno smo pustili za seboj marsikak večji narod. Do tega je privedla narod zavednost poedincev in skupnosti, pa seveda tudi darežljivost, ko je šlo za „našo stvar“.

V tujini smo razbiti po mestih in po deželi, posebnih vezi ni med nami. In vendar — zakaj ne bi zmogli vsi in povsod vsaj skromnega daru za tako veliko stvar kot je SLOVENSKI DOM, če vsak le nekaj prispeva? Koliko lažje se bomo predstavili javnosti v tujini, ko bo enkrat stala naša skupna streha, ki nas bo povezala!

Čujem, da ne zahtevajo dosti več kot 7.000 funtov, da bo zadeva zagotovljena. Če k temu, kar je že nabrano, Slovenci v Viktoriji pridno dodevamo, pa nam priskočijo na pomoč še rojaki v drugih državah, ni zlomek, da ne bi uspeli. In zakaj ne bi še drugi pripomogli k uresničenju velike ideje? Človek nikdar ne ve, kje bo jutri. Pa čeprav se rojaki iz Adelaide, Sydneya, Brisbane ... ne mislite ravno preseliti v Melbourne, vsaj pot vas bo zanesla sem k nam prej ali slej. Da, kjerkoli bi se dvignil Slovenski dom, bi bil last vseh Slovencev v Avstraliji.

Podjetnemu odboru za Slovenski dom v Melbourneu kličemo: Ne odnajte, vztrajajte, da se bo čimprej glasila slovenska beseda in pesem v — SLOVENSKEM DOMU. — *Zlatko Verbič.*

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

ZAPOVEDAN PRAZNIK

V petek 15. avgusta, MARIJINO VNEBOVZETJE. Za vse katoličane dolžnost — biti pri maši. Po vseh cerkvah bodo tudi večerne maše — poizvedite za uro v nedeljo poprej!

SYDNEY!

Romarski izlet v nedeljo dne 17. avgusta v Marijino cerkev v CHATSWOOD, North Sydney! Od železniške postaje dva bloka po Victoria Ave. do Archer Street, pa ste tam! Iz mesta vozijo tudi busi.

Zbiranje za procesijo od 2. — pol. 3. na igrišču pri cerkvi. V cerkvi pridiga, pete litanije in blagoslov.

Po pobožnosti družabni sestanek v dvorani s primerno zabavo.

Pridite v obilnem številu — SVET JE NUJNO POTREBEN MOLITVE!

WOLLONGONG!

Mesec avgust ima letos pet nedelj. Zadnja je vaša — 31 avgusta.

V soboto poprej družabni sestanek v dvorani poleg katedrale ob pol osmih zvečer. G. dr. Mikula bi rad vse osebno spoznal. Pridite!

V nedeljo popoldne ob 4. spovedanje, ob 5. sv. maša s pridigo in obhajilom. — Dolgo je do konca meseca, opozarjajte se med seboj, da kdo ne pozabi!

NEWCASTLE IN OKOLICA

Četrta nedelja v avgustu — 24. v mesecu — je odločena rojakom tam gori. Obiskal vas bo g. dr. Mikula.

Sv. Maša bo spet v znani cerkvi v Hamiltonu. Natančneje bo sporočil g. dr. osebno. Vsi prav lepo vabljeni!

VNEBOVZETJE MARIJINO

ZAPOVEDAN PRAZNIK — petek 15. avgusta! Marija, Mati božja, je bila v nebesa vzeta! Ne samo njena duša, tudi njeno deviško telo.

Praznik Vnebovzetja (Assumption) je nekaj drugega kot VNEBOHOD (Ascension) GOSPODOV, ki se praznuje 40 dni po veliki noči.

Kristus Gospod je „šel v nebo“ s svojo lastno močjo, ker je bil Bog. Marija je bila le človek, čeravno Brezmadežna, vendar le božja stvar. Sama iz lastne moči se ni mogla dvigniti na pot v nebesa — Bog jo je „vzel“ tja gor.

Znak slabega poznanja vere je, če kdo zamenjava ta dva izraza in morda tudi ta dva praznika. Oba sta pa zapovedana, to se pravi, katoličan mora biti ta dva dneva „spodobno in pobožno pri sveti maši“.

Da je bila Marija tudi s telesom vzeta v nebesa, so kristjani verovali od nekdaj, čeprav sveto pismo o tem ne poroča. Cerkev utemeljuje

svoj nauk ne samo s svetim pismom, tudi z ustnim izročilom. Ko je sv. Oče Pij XII. to versko resnico tudi slovesno razglasil kot nezmotljivi učenik razodete vere, je samo na novo potrdil, kar ni bilo novo.

Mariji ni bilo treba niti umreti, ker je bila brez izvirnega greha in smrt ni imela nad njo oblasti. Vendar je tudi ona resnično umrla, kot je umrl njen Sin. Toda kakor je božja moč obudila nazaj v življenje Kristusa, Boga-človeka, tako je obudila ista moč nazaj v življenje tudi njegovo Mater. Če je po obujenju ostala kaj časa na zemlji (Kristus je ostal 40 dni), nam ni znano. Verjetno je bila takoj „vzeta“ v nebo.

Njen sprejem v nebesih je bil po besedah sv. Petra Damijana še bolj slovesen kot Sinov. To pa zato, ker je Materi prišel naproti v spremstvu angelov in svetnikov tudi Sin, tedaj že tudi s svojim poveličanim telesom v nebesih.

Lahko si mislimo, da je ob tem

slovesnem sprejemu Marija ponovno zapela:

„Moja duša poveličuje Gospoda ... Glej, blagrovati me bodo odslej vsi rodovi ...“

Pot v nebesa je odprta tudi nam. Kristusov Vnebohod in Marijino Vnebovzetje sta praznika človeškega telesa. Da, tudi nam je obljubljeno, da bomo v nekoč v nebesih tudi telesno: Verujem v vstajenje

mesa (telesa) ...

Seveda se pa moramo ravnati po besedah sv. Pavla:

„Iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji. Kar je zgoraj, po tem hrepenite, ne po tem, kar je na zemlji“.

Prav na te besede nas živo spominja tudi Marija, posebno na svoj prelepi praznični dan, na praznik VNEBOVZETJA.

SV. CIRIL IN METOD V BREVIJU

II.

Ko je moravski knez Rastislav prosil bizantinskega cesarja, naj pošlje moravskemu ljudstvu znanilce evangelija, sta bila za to poslanstvo določena Ciril in Metod. Odšla sta na Moravsko in sta kljub grškemu pokolenju tako dobro prevedla sveto pismo in obredne knjige v slovanski jezik, da je papež Hadrijan II. to res občudovanja vredno delo po pravici pripisoval božji milosti in priprošnji sv. Klemenca. Moravcem sta vcepila v srca krščanski nauk, izbrane učence pripravila na mašniško posvečenje in se čez tri leta napotila v Rim. S seboj sta nosila ostanke sv. Klemenca, ki so že na Vzhodu usmerjali srce svetih bratov v Rim. Na poti sta v Panoniji utrdila v krščanski veri in kreposti kneza Koclja in njegove podložnike.

Ko sta se bližala Rimu, jima je v znak počestitve prišel naproti Hadrijan II. v spremstvu duhovščine in ljudstva. Ciril in Metod sta nato apostoliku poročala o svojem misijonskem delovanju in slovan-

skem bogoslužju: ta je njiju prizadevanje in slovansko bogoslužje pohvalil in odobril. Bilo pa je v božjih načrtih, da je Ciril v Rimu končal tek svojega življenja, v krepkih dozorel, po letih še mlad. Njegovo truplo so nesli v javnem sprevodu k sv. Klemenu in ga pokopali ob njegovih ostankih. Ko so ga spremljali skozi mesto ob slavnostnem petju psalmov in je bil obred bolj podoben zmagovalstvu kot pogrebu, mu je rimsko ljudstvo kot svetemu možu očito pripisovalo nebeško čast.

Metod pa je bil imenovan za panonskega in moravskega nadškofa; vrnil se je v Panonijo in na Moravsko, postal tam živ zgled svojemu čredu in se z vedno večjo vnemo trudil za katoliško stvar. Nasprotniki so ga hudo mučili in ga poslali v izgnanstvo, a papež Janez VIII., Hadrijanov naslednik, ga je rešil pregnanstva in ječe ter ga vrnil moravski Cerkev. (Konec pride.)

SYDNEY!

N.S.W.

SYDNEY!

ROMARSKI IZLET

k Marijini cerkvi v Chatswood v nedeljo 17. avgusta
ob 2. popoldne

Od železniške postaje dva bloka po Victoria Ave. do Archer St. — Avtobusi odhajajo od Carrington St. pri Vynyard postaji v mestu vsakih 20 minut. Postaja na vogalu Victoria Ave. in Archer St. Tam je cerkev.

Po pobožnosti zabaven program v dvorani.

PRAV RAD USTREŽEM VAŠI želji, da bi kaj napisal za MISLI, kako se imamo tukaj. Saj je razumljivo, da se tudi pri vas zanimamo za naše razmere. Lep odstotek Slovencev v svobodnem svetu se je znašel v Argentini in — kot veste in vidite — noče biti ne za domovino ne za emigracijo izgubljena kaplja narodove krvi.

Toda vprašali ste, kako je sedaj, po zadnjih svobodnih volitvah, v Argentini na splošno. O slovenskih razmerah tu itak prilično dosti čitate v raznih publikacijah.

Karkoli naj zapišem o Argentini današnjih dni, kaj prida svetlih barv ob sestavljanju slike ne morem rabiti. Naj se lotim gospodarskega ali političnega položaja, ne eden ne drugi ni rožnat.

Gospodarske razmere so iz dneva v dan bolj čudne in nejasne. Cene najosnovnejšim predmetom rastejo s tako brzino, da jih poviški plač, naj bodo kakršnikoli, ne morejo dohitevati. Kako se bomo izmotali iz tega, nihče ne ve. Drvimo v inflacijo, pa tega uradno nočemo pri-

Pismo iz Argentine

(Zadnje dni junija 1958)

znati. Vlada skuša podajati — umetno — boljšo sliko kot v resnici je.

Naj stvar ponazori primer naše-ga tednika „Svobodna Slovenije“ o čemer smo pravkar ugibali med seboj. Ne vemo, kako dolgo bo mogla plavati njena barčica — in druge naše publikacije z njo — in kdaj jo bodo zagnili valovi druginje. Zvedeli smo, da so tiskarne v zadnjih šestih mesecih že dvakrat občutno povišale stroške, drugikrat za celih 20%. Pa so namignile, da ta povišek nikakor ni končno veljaven, pričakujejo naj še v tem letu nadaljnji „lep“ povišek. Publikacije si ne upajo spet in spet poviševati naročnine, saj je na primer za „Svobodno Slovenijo“ 140 pesov za Argentino že visoka vsota. Seveda so pa tudi med nami taki — kot povsod — ki bi z lahkoto prispevali tak in še kaj dodali, pa se take reči ne zanimajo ... Tako

se morajo uprave naših publikacij z zadnjimi silami loviti za sredstvi, iz katerih naj bi krili primanjkljaj ...

V političnem pogledu ni nič manjša nejasnost. Novi predsednik izgublja avtoriteto na vse strani. Če se bo hotel vzdržati — in obenem novonastalo demokracijo — bo moral v marsičem ubrati druga pota. Danes skuša delati tako, da bi vsem strujam in poedincem ustregel, in tako si povsod pridobiva sovražnike. Če upoštevamo, da so mu prav za prav peronisti dali pri volitvah potrebno večino, da je v lastni radikalni stranki ostal v manjšini, da se njegovi politični pristaši, ki imajo v senatu in parlamentu trenutno absolutno večino, med seboj kregajo kot pobalini, da ima vlada rešiti vprašanje petroleja, ki je za Argentino življenjskega značaja, pa ga „rešuje“ zgolj s političnih vidikov, da je predsednik pomilostil

poleg drugih političnih zaznamovancev tudi peronistične kriminalce, prepoveduje pa proslavo obletnice osvobodilne revolucije — itd — imamo pred seboj dovolj jasno sliko naše tukajšnje — nejasnosti ...

Da se v takih kaotičnih razmerah znajo izvrstno sukati razni špekulantje, ki jih mrgoli po vsej Južni Ameriki, je enako — jasno. Vsestransko izrabljajo težave današnje Argentine — in drugih držav tu doli — zaenkrat pa njihova zla dela čutimo najbolj v vseh mogočih panogah gospodarskega življenja.

Naj bo dovolj. Lepo pozdravljam — v imenu nas vseh — rojake v Avstraliji in jim voščim mnogo — in večje — sreče! — *Nepodpisani* (za javnost).

PORAVNAJTE NAROČNINO!

SAMO EN FUNT NA LETO!

OB POLETU HRUŠČEVA V NEW YORK

GRE ZA VSE BOLJ RESNE REČI kot je ta polet sam, toda ko nastajajo te vrstice, je vsa svetovna pozornost obrnjena v to smer. Niti še ni popolnoma dognano, da do poleta pride. Vendar vse tako kaže.

Težko je reči, kaj ta polet pomeni za bodočnost sveta. Za sedaj ostane, da zapišemo: Bolje je kljub vsemu, da se bijejo med seboj diplomatije, kot da bi uničevale svet atomske in vodikove bombe, poleg njih pa vse drugo strahotno orožje. Sredi meseca je kar kazalo, da smo na robu tretje svetovne ...

Zapadnjaki so po dolgem obotavljanju končno pokazali zobe. Koliko iz idealov in koliko zaradi olja, o tem bi se dalo razpravljati. Dejstvo je, da so do zob oboroženi in brez ozirov na posledice zavzeli svoja mesta v Libanonu, Jordanu, Turčiji in še kje. Irak, ki je s svojo moralno revolucijo izzval ta postopek Zapadnjakov, je ostal nedotaknjen ...

Prav zaradi tega je podobno, da zlasti za Amerikance velja napoved: Prepozno! Morali bi bili pokazati zobe pred dvema leti, ko je šlo za Suez! Libanon in Jordan v vsem sklopu Srednjega vzhoda ne pomenita veliko, če nista zgolj odskočni deski ...

Odskočni deski nista mogla postati, zakaj v Moskvi je sicer završalo, pa niso padale moralne bombe, samo hude besede. Zapadnjaki so se oddahnili in z njimi svet: Tretja svetovna ni na vidiku ... Koliko pomeni ta tolažba za bodočnost?

„Amerikanci nazaj! Če ne ... Imamo tako in tako orožje ...“

Tako je kričal Hruščev in Nasser je sekundiral:

„Bili se bomo, bili se bomo, vse imamo domenjeno z Moskvijo!“

Pa je poslal Hruščev drugačno bombo, spet zgolj besedno:

„Sedimo za mizo v Genevi in pomenimo se!“

Amerika od svoje strani: „Ne v Genevo, v New York! Pod okriljem Združenih Narodov se bomo pomenkovali!“

Hruščev brž nazaj: „Pridem, pa kar prihodnji ponedeljek!“

„Tako brž pa spet ne.“ je bil odgovor iz Washingtona. „Moramo se primerno pripraviti ...“

In zdaj se pripravljajo. Razgovarjajo se, o čem se bodo razgovarjali, kdo se bo razgovarjal in pod kakšnimi pogoji. Hruščev si nataka masko največje vpljivosti in „osebnega prijateljstva“ z velikimi glavami ...

Velikih uspehov, se bojimo, ni pričakovati. Naj napravijo Amerikanci in Angleži, kar hočejo — ostanemo na bližnjem Vzhodu ali se umaknejo — Moskva in Cairo jim bosta še naprej očitala, da si hočejo podjarmiti arabske dežele, čeprav se v resnici na vso moč bojijo poseči v Irak ... In ves prizadeti svet bo verjel tej propagandi, vpliv Zahoda bo postajal manjši in manjši.

„Izkazalo se je, da Sovjetija ni pripravljena na vojno — vse njene grožnje so bluff ...“

Tako slišimo, da ugotavljajo mnogi. Je nekaj na tem, ni pa to vse. Kdo pa ve, koliko je pripravljena za vojno druga stran? Ne kaže drugega — obe strani se morata še nadalje zadovoljiti z medsebojnim „bluffom“ — do kdaj se to lahko vleče, Katera stran bolje „zna“?

Kaj pravite? Ali ni res še največ upanja na odvrnitev tretje svetovne vojne in v zmago nad komunizmom v „tretji velesili“, ki jo vodi Sv. Oče v Rimu — v dejavnem krščanstvu in zaupanju v Boga? Velika devetdnevna pred praznikom Vnebovzetja naj bi izpolnila praznoto, ki jo bodo brez dvoma pustili razgovori v New Yorku. Ali bo dano svetu, da razume to skrivnost? — Hotimir.

† Univ. prof. W. K. Matthews, slavist in prijatelj Slovencev

Začetkom maja je v Londonu nenadoma umrl Mr. Matthews, slavist londonske univerze, predavatelj ruske književnosti in urednik revije „Slavonic and East European Review“. Bil je poročen s koroško Slovenko in z njo je vzljudil tudi slovenščino, ki jo je dobro obvladal v čitanju in govoru. Z mnogimi članki in razpravami je simpatično tolmačil anglo-ameriškim bralcem slovensko književnost.

Boljšemu poznavanju naše književnosti v anglo-ameriškem svetu je storil neprecenljivo uslugo zlasti z dvema publikacijama. Izdal je 1951 angleški prevod Prešernovih pesmi ter je knjigi napisal izvrsten uvod o Prešernovi dobi in poeziji. Zadnje njegovo delo pa je „The Parnassus of a Small Nation“. Obe knjigi je založil John Calder, London, in tiskala v Ljubljani državna založba Slovenije. Knjigi nosita na naslovni strani ime prof. Matthews in njegovega prijatelja-soprevajalca, ljubljanskega uni. prof. Antona Slodnjaka.

Letos izdani „The Parnassus of a Small Nation“ je antologija ali cvetober najboljših slovenskih pesmi, ki podaja angleško govorečemu kulturnemu svetu pester šopek naše poezije. Najbolje so zastopani Prešeren (15 pesmi), Župančič (17), Kette (5), Gradnik (10). Ostali

pesniki, tudi najmlajši, se predstavljajo z eno pesmijo ali dvema.

S Parnasom se je prerano umrl univ. prof. Matthews poslovil od angleškega naroda in od Slovencev, ki žalujejo za zelo odkritim, delavnim, vplivnim prijateljem v anglo-ameriškem svetu. Žalujejo soprogi, naši rojakinji, in družini naše iskreno sožalje. Blagopokojnemu povrni Bog z nebeško nagrado! — Dr. I. Mikula.

SPUTNIK IZSTRELJEN V SYDNEYU

Tiste dni po novem letu je melbournska ŽUPANOVA MICKA „zapropastila“ sydneyjske Slovence skoraj tako kot ruski Sputnik Amerikance.

Stopili so skupaj, zavihali rokave in — 27. julija so spustili v vse-mirje svojega lastnega Sputnika — Glavni DOBITEK, Lipahovo igro v treh dejanjih. Melbournski in sydneyjski Sputniki bodo odslej verjetno še in še tekmovali krožili po avstralskem slovenskem vsemirju.

Pred nami je lepo izdelano vabilo na to igro, na oder pa ima priti šele takrat, ko bo pričujoča številka MISLI že v tisku. Zato ne moremo povedati, kako je bilo. Nič pa ne dvomimo, da imenitno. Tudi tako si upamo zapisati: Čestitke Igralski družini S.D.S.!

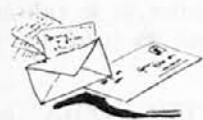
OČE IN HČI SE POGOVARJATA

OČE JAMNIK: Metka, ti ne slutiš, kako ljudje globoko padejo.

HČI METKA: Pač res! No, pa saj vidim na svojem bratu in na svoji sestri. Tako popolnoma brez srca! Oče, ali morda človek v zakonu tak postane? Oh, potem bi se jaz rajša ne omožila nikdar.

OČE JAMNIK: To je tako. Kakršna se vzameta. Če sta oba slaba, sta potem v zakonu še slabša. Če sta oba dobra, sta v zakonu še boljša. Če pa je eden dober in drugi slab, potem je to zelo vagana reč. O, mladi ljudje tako malo pretehtajo bodočnost!

(Anton Medved: *Starin mladi, ljudska igra v štirih dejanjih.*)

Pismo

NARTE VELIKONJA

IV.

Zjutraj je Lipnik ogledoval kočijo že ob devetih. Stopil je v hlev, kjer je stal na eno oko slepi Miško; dve močni kobili sta drobili iz jasli oves, iz kota se je oziralo dvoje živih, poskočnih žrebet.

„Lumpa!“ jima je dejal ter ju potrepljal po vratu. „Lumpa, ali bi rada ušla? Vidva bi rada ušla? Vidva bi rada ušla. Kam? Mh, past se. Bravo, gospodiča, o, se poznamo predobro; pšenico bi šla rada tlačit. Kaj? O, se poznamo!“

Gladil ju je po vratu in po hrbtu; žrebeti sta veselo in razposajeno rezgetali. Starcu se je obraz razlezel v smehljaj.

„No, Miško, ali pojdeš ti? Menda ne veš, po gospoda greva. To ni daleč. Ali bi šla, Iskra? Je že res, da bi šla. In žrebiček, ta lump, kam pa ž njim? Vidiš, na cesti je lepo, a sitno je, če je žrebiček, ki je še premal. Ti ostane, Pera pojde.“ Kobila v kotu je dvignila glavo in pristigla z ušesi. Njeno močno kopito je bilo ob pod. „Le glej, najbolje je, če greš ti. Ti si že nekoliko večji“, se je obrnil do žrebeta, „ti si sicer večji, a neumen si še zmerom. Priden boš in nagajal ne boš, drugače boš kar doma počakal. In Iskra bi tudi rada šla? Tebi pa pripeljem fanta — Janez ti pripelje Rjavčka. Samo, da se s Pero zanj ne skregata. Rjavček je vojak in bo gledal na levo in desno.“

Starac se je zadovoljno smehljaj in mešal oves. Pogladil je Miška, Iskra in Pero, popravil grive, žrebeti potrepljal po vratu in menil nato s trpkim izrazom na licu:

Zdaj bomo večkrat, pravzaprav zmerom skupaj“. In po premolku: „Voziti se bo treba, ker me v nogi trga ...“

Tisto dopoldne ni nikjer našel miru: parkrat se je napravil po stopnicah, a se takoj vrnil: „Vidiš, pa pozabiš; zdaj stanuješ drugje. Star si, in zato pozabiš. Se že privadiš“,

Nato je šel v novo stanovanje in srečal ženo, ki je šla po vodo.

„Tudi za vodo je boljše, kajne, mati? Zdaj zajemaš poldrugo vedro; to je poldrugo vedro, vsaj petnajst litrov! Prej si komaj z enim majhnim prisopla po stopnicah. In pa tako daleč. Pri konjih sem bil, vsak žrebiček je vreden šeststo kron. Zdaj v tej draginji, o več, več. To bo Janez gledal. Zakaj ni nič pisal?“

In čudno, kljub temu, da je bil tako zgovoren, skoraj vesel, ga je vedno nekaj težilo. Kakor svinec mu je ležalo na dnu srca in čim bolj se je skušal otresti, tem bolj je rastle v njem, tem bolj vrtalo. „Kaj si bo mislil, kaj bo rekel Janez, ko jih tako najde? Da sem se kaj zameril, da sem kaj narednil napak. In kaj si bo mislil?“ Kar naenkrat mu je vstala ta misel živo pred očmi: „Hotel bo k materi, hotel se bo preobleči, pa bo skočil po stopnicah. Par skokov. In v sobi, kjer je bil rojen, bo vse prazno. Kaj poreče?“

„Gospod bo že uredil, da bo prav; gospod pač razume in bo vse predrugačil“, se je tolažil starac in stopil k oknu. „Od tu se pa res nikamor ne vidi“. Spomnil se je večerajšnjega čolna na jezeru in nevede vprašal: „Ali je tudi danes tam?“ Sam ni vedel, kdaj je prestopil prag, kdaj je obšel poslopje, korakal mimo plotu malih smrečic in se ustavil pod visokim mecesnom.

Jezero je bilo mirno, modrozeleno, valovi so rahlo pljuskali ob kameniti breg, v vodi so se blesteli oblaki in modro nebo. Čolna ob skali ni bilo. V prvem hipu se niti spomnil ni, kaj išče, potem se je nasmehnil: „Kako bi ostal čez noč!“

Jezero se je smehljalo kot poredna deklica, v smrekah je šumelo. Na drugi strani gozdiča ob cesti je vpila kopica otrok, ki so igrali vojsko. „Ti moraš ležati, ker si ustrelen!“ je vpil deček v dragonski čeladi nad drugim, ki je imel moder predpasnik. „Jaz sem ranjen samo v nogo in lahko grem!“ „Ne, to ni nič, jaz ne igram več; zakaj ti si ubit. Vidiš, zakaj pa začneš?“ „Pa naj bo, a potem me zagrebite, zakaj me pustite, da ležim?“ „O, kako si neumen; zdaj streljajo nate s topovi, pa bi te pokopali. O, ti si res!“

Starac je stopil par korakov naprej; takrat se je bitka prenehala, vsa truma se je vrgla v divji beg, najbolj pa še ranjenci in padli.

(Dalje.)

Sem Kranjčičev Jurij...

Nove uganke

1. DR. ACA COLNIK, CO.

Jurija je bolel trebuh. Šel je k gornji doktorski kompaniji po zdravila. Dobil je recept v angleškem jeziku, ki ga pa ne zna prebrati. Pomagajte mu! Na vseh oglih berete ta recept.

2. DOBRO JUTRO, MOJ SIN!

Tako je nekdo pozdravil Jurija na vse zgodaj. Ko je Jurij lepo odzdravil, je zaslišal besede: „Seveda jaz nisem tvoj oče, ti si pa vendar moj sin“. — Kdo je bil?

(Poslala Ivanka Student.)

3. Poletno popoldne grem na sprehod. Nad mano zakriči vrana. Pogledam kvišku in vidim celo trumo vran. Kam neki leti teh sto vran, mislim sam pri sebi. Tedaj pride ena dol k meni in mi pravi: Misliš, da nas je sto? Ni nas toliko. Če bi nas bilo še enkrat toliko, pa še polovico, pa še en četrt in še ti zraven, ki računati ne znaš, potem bi nas bilo sto. — Koliko vran je bilo?

(Poslal Anton Dermota.)

4. Devetero črk

NOVA BILKA — IVO BALKAN — NAKLO VABI — IVA BLANKO — BOLNA IVKA — BOKAL VINA — NABAVI LOK — BAKA LOVI — LOV NA BIKO — IVO B. KALAN.

Povsod istih devetero črk. Iste črke so potrebne za ime pesnika, ki se oglašja v MISLIH. — Kdo je?

REŠENE UGANKE

1. SPUTNIK

Nagrada: Alojzij Semenič, Vic.

2. Čez tri gore, čez tri vode, čez tri zelene travnike. (Večina ni razumela „ključa“ v številkah in pikah ...)

Nagrada: R. Stavar, Brisbane.

3. Povsod iste črke ...

Nagrada: M. Cimerman, Vic.

4. SVETI OČE PAPEŽ.

Nagrada: Stana Penko, Sydney.

Rešitve so poslali vsaj deloma prav še naslednji: Fr. in Jožica Bresnik, Milka Stanič, Jože Grilj, Francka Štibilj, Ivanka Pungerčar.

Z VSEH VETROV

V ASTENU pri Linzu v Avstriji je znano begunsko taborišče še vedno natrpano z ljudmi. Med njimi je samih Slovencev največkrat po 2.000. Je res, da se po malem neprestano selijo v prekmorske dežele, zato pa na njihova mesta v taborišče prihajajo novi in novi iz domovine. V duhovnih in po možnosti tudi telesnih potrebah imajo veliko pomoč v osebi svojega dušnega pastirja, dr. Ferdinanda Kolednika, ki je znan zlasti po svojih prevedbah Jurčičevega Jurija Kožjaka v tuje jezike. Za leto 1957 so slovenski in hrvaški begunci v tem taborišču skupno izdali razmnožen zbornik z naslovom: Glas iz Astena. Vsebinska je zanimiva, v glavnem pa diha iz vsake strani nujna želja po skorajšnji preselitvi čez morje ...

„NOVI SVET“, mesečnik v Chicagu, piše: „Tudi v Avstraliji živi okoli tisoč Slovencev in še celo na Alaski kakšnih sto“. — Oboje se glasi kot nekaj novega. Za Alasko ne moremo nič reči, kaj pa glede Avstralije? Nekje drugje smo pred meseci brali, da je Slovencev v Avstraliji 25.000. Resnica bo pač nekje v sredi. Vendar mi sami ne moremo reči, katera gornjih dveh števil ima bolj prav.

„NAŠ TEDNIK-KRONIKA“ v Celovcu prinaša v svoji številki od 22. maja na prvi strani skoraj samo — nemško besedilo. In to v zelo debelih črkah. „Da sich in der letzten Zeit schwerste Angriffe in den Zeitungen gegen die Slowenen mehrten ...“ itd. Članek našteva celo vrsto nemških časopisov, ki grdiyo

Slovence in lažejo o njih. Obtožuje Nemce, da kršijo državno pogodbo glede manjšin v Avstriji, in brani Slovence pred napadi. Obrača se na poštene Nemce v njihovem lastnem jeziku, naj vendar uvidijo, kam vodi taka podla propaganda. Upajmo, da so si vsaj nekateri prizadeti vzeli stvar k srcu in še bolj k pameti.

„RUS“ NAMESTO AMERIKANCA. Ko je v Rimu umrl ameriški kardinal Stritch in je ostalo mesto pod-prefekta pri kongregaciji za širjenje vere prazno, je ravno prispel v Rim sydneyški kardinal Gilroy. Sveti Oče ga je izredno lepo sprejel in so časnikarji brž iztuhitali, da bo Avstalec stopil na Amerikančevo mesto. Pa se ni zgodilo tako. Papež je imenoval na izpraznjeno mesto kardinala Agagianiana, Armenca in pripadnika vzhodnega obreda. Zibelka mu je tekla prav blizu tam kot Stalinu — je torej vsaj toliko Rus kot je bil Stalin. Seveda obvlada ruščino popolnoma, poleg nje pa celo vrsto drugih jezikov.

BODOČI PAPEŽ? Pij XII. je še drugače močno pritegnil kardinala Agagianiana v svojo bližino. Dal mu je še več častnih in odgovornih mest pri vladni vesoljne Cerkve. Saj je kardinal tudi res izredno sposoben. Znan je tudi v Avstraliji, kjer se je pred petimi leti udeležil evharističnega kongresa v Sydneyu. Pojavljajo se mnenja, da papež želi opozoriti nanj bodoče volilce novega papeža, kadar se bodo Piju iztekla leta. Splošno mnenje je, da

GOSPODNIČA IN VOL

„Nič boljša nisem“, je potožila bolnica, ko jo je zdravnik že petič obiskal.

„Kako pa to veste?“ je vprašal.

„Čutim. Pa še nekaj je: Sem brala, da bolnik ne ozdravi, če nima v zdravniku zaupanja ...“

„In vi vame nimate zaupanja?“

„Po pravici povem, nimam ga“.

„Nič za to, gospodična. Pred tedni sem zdravil bolnika, ki je tudi očitno kazal, da nima zaupanja vame. Pa je danes zdrav kot jelen na planinah. To kaže, da ni vedno res, kar ste brala“.

„Ali smem vedeti, kdo je to?“

„Seveda smete. Prav rad vam povem. Sosedov vol“.

„Vol? Vi tudi vole zdravite? Pa naj vam človek zaupa!“

„Pa zakaj ne, če ravno tako nanesem. Bil sem v bližini, pa so mi povedali. Veterinar je bil daleč, jaz pa pri rokah. Še sam se ponudil“.

„Hm! No, če je tako. Ampak kako ste vedeli, da vam vol ni zaupa?“

„Kako bi ne vedel! Oplazil me je z repom skoraj tako krepko kot vi z jezikom ...“

P. BAZILIJ TIPKA (konec s str. 5)

*Prav čedno „novo-avstralsko“ sem bral zadnjič v časopisu. Nova družina je bila dospela iz Bonegille in fantek je šel tukaj v šolo. Po nekaj dneh ga je mama vprašala, če že pozna kaj sošolcev in kakšna

SHAKESPEARJEV „SLUČAJ“

Dobska (navdušeno) O kdo more o nesmrtnem Shakespearju drugače govoriti! Jaz sicer ne razumem angleški. A vendar nosim izvirnik tega velikana zmerom pri sebi. (Potegne knjigo iz žepa.)

Lenovič (zase) Nekaj malega sem čul o njem pripovedovati. Zdaj moram kaj prikladnega reči. (Glasno): Govorite mi od duše, milostiva gospica. Vsak izobraženec mora vaše nazore odobravati. Toda ako pogledamo v življenje tega velikana, moramo odreveneti, če pomislimo, da moramo biti hvaležni le slučajju in da bi brez tega slučajju lavorika ne bila ovila njegovega čela.

Dobska (presenečena) Slučajju? Kako to mislite?

Lenovič: Če bi bil Shakespeare umrl kot otrok, bi bilo njegovo ime svetu prav tako neznano kot je moje. A ker je slučajno ostal živ, je mogel ustvarjati in si postaviti neminljiv spomenik v človeški zgodovini.

Dobska: Vaša utemeljitev Shakespearjeve slave je jako duhovita. Da, slučajji povzročajo čisto velike in važne posledice.

(Josip Štolba: Bratranec, burka v l. dejanju.)

bi bila „odlična poteza“, če bi Cerkev imela papeža — Rusa ... Bomo videli, je rekel „ta slepi“ ...

IZ AMERIKE V RUSIJO in obratno je zdaj že silno blizu. Treba je samo skočiti preko ozkega Beringovega preliva, pa smo iz ene države v drugo. Amerika je namreč oklicala Alasko za svojo 49. „združeno“ državo in je tako postala neposredna sosedka Rusiji — bolje rečeno: Sovjetiji. Alaska šteje kakih 200.000 prebivalcev. V Washingtonu jo bosta zastopala dva senatorja, pa en sam poslanec ali „kongresnik“. Vsi trije morajo biti še izvoljeni.

NOVA AMERIŠKA ZASTAVA, ki bo imela 49 zvezd, bo dala lepega zaslužka izdelovalcem. Z dnem 4. julija 1959 bodo vse dosedanje zastave ob veljavo, povsod bodo morale plapolati nove. Vsenarodna zastava v Ameriki pomeni veliko več kot drugod po svetu. Ni še dognano, kako bodo na novi zastavi razvrstili zvezde, da bi ne bilo neprijetnih praznot. Vrh tega je treba računati s tem, da se bo število držav še pomnožilo. Verjetno pridejo Havaji kmalu na vrsto. Najbolj primerno se zdi, da bi bile zvezde urejene na zastavi v nekaki polžasti obliki, ne več na štiri ogle. Tako bodo nove zvezde z lahkoto dodajali, če bo treba, ne da bi zmerom morale stare zastave v nezastužen pokoj.

DINKO BERTONCELJ, dobro znan po svojem opisovanju hima-

lajskih tveganj, se mudi v Antarktik, ki že kako leto dni. Je član argentinske ekspedicije v okviru mednarodnega fizikalnega leta. Njegovo pismo od tam doli je nedavno objavila „Svobodna Slovenija“, pisal ga je pa zadnje dni preteklega leta. Seveda je zanimivo. V Argentino je pismo prinesla ladja „San Martin“, ki je ledolomilec in le enkrat na leto napravi pot na južni tečaj in nazaj.

ZLOČIN „REVIZIONIZMA“ je spravi v grob že mnogo komunistov pred sodnim stolom lastnih tovarišev. Med še živimi pa obtežuje ta zločin najbolj maršala Tita. Hruščev sam je pa nedavno uvedel v samo Sovjetijo močan revizionizem, pa trenutno ni sodišča zanj. Na predlog Hruščeva je v Sovjetiji odpravljena prisilna oddaja poljskih pridelkov komunističnim oblastem. Odslej bo mogel ruski mužik po svoji uvidevnosti pridelke prodajati državi, sicer v precej omejenih možnostih, vendar za denar. Zahodni opazovalci trdijo, da je ta nova gospodarska politika v Sovjetiji naravnost revolucionarna.

„NATIONAL ABORIGINES' DAY“ je uvedla lani Avstralija. Na ta dan naj bi se avstralska javnost spomnila, da so še tisoči prvotnih Avstralcev na tem kontinentu, obenem pa mislila na to, kako jim pomagati do civilizacije in kulture. Tak dan je bil letos 11. julija. Pišejo, da je komaj kdo vedel zanj. Kdor od nas je vedel, naj dvigne roko ... Tipkar teh vrstic je po vesti ne more dvigniti ...